സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (അവന്തീഖണ്ഡഃ)/രേവാ ഖണ്ഡമ്/അധ്യായഃ 054

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fn5

അധ്യായ 54

ഈശ്വര ഉവാച -

തതശ്ചാനന്തരം രാജാ ജഗാമോദ്വേഗമുത്തമമ് .
കഥം യാമി ഗൃഹം ത്വദ്യ വാരാണസ്യാമഹം പുനഃ .. 54.1 ..
ബ്രഹ്മഹത്യാസമാവിഷ്ടോ ജുഹോമ്യഗ്നൗ കലേവരമ് .
അഥവാ തസ്യ വാക്യേന തം ഗച്ഛാമ്യാശ്രമം പ്രതി .. 54.2 ..
കഥയാമി യഥാവൃത്തം ഗത്വാ തസ്യ മഹാമുനേഃ .
ഏവം സംചിന്ത്യ രാജാസൗ ജഗാമാശ്രമസന്നിധൗ .. 54.3 ..
ഋക്ഷശൃങ്ഗസ്യ ചാസ്ഥീനി ഗൃഹീത്വാ സ നൃപോത്തമഃ .
ദൃഷ്ടിമാർഗേ സ്ഥിതസ്തസ്യ മഹർഷേർഭാവിതാത്മനഃ .. 54.4 ..

ദീർഘതപാ ഉവാച -

ആഗച്ഛ സ്വാഗതം തേഽസ്തു ആസനേഽത്രോപവിശ്യതാമ് .
അർഘം ദദാമ്യഹം യേന മധുപർകം സവിഷ്ടരമ് .. 54.5 ..

ചിത്രസേന ഉവാച -

അർഘസ്യാസ്യ ന യോഗ്യോഽഹം മഹർഷേ നാസ്മി ഭാഷണേ .
മൃഗമധ്യസ്ഥിതോ വിപ്രസ്തവ പുത്രോ മയാ ഹതഃ .. 54.6 ..
പുത്രഘ്നം വിദ്ധി മാം വിപ്ര തീവ്രദണ്ഡേന ദണ്ഡയ .
മൃഗഭ്രാന്ത്യാ ഹതോ വിപ്ര ഋക്ഷശൃങ്ഗോ മഹാതപാഃ .. 54.7 ..
ഇതി മത്വാ മുനിശ്രേഷ്ഠ കുരു മേ ത്വം യഥോചിതമ് .
മാതാ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഗൃഹാന്നിഷ്ക്രമ്യ വിഹ്വലാ .. 54.8 ..
ഹാ ഹതാസ്മീത്യുവാചേദം പപാത ധരണീതലേ .
വിലലാപ സുദുഃഖാർതാ പുത്രശോകേന പീഡിതാ .. 54.9 ..
ഹാ ഹതാ പുത്ര പുത്രേതി കരുണം കുരരീ യഥാ .
വിലലാപാതുരാ മാതാ ക്വ ഗതോ മാം വിഹായ വൈ .
മുഖം ദർശയ ചാത്മീയം മാതരം മാം ഹി മാനയ .. 54.10 ..
ശ്രുതാധ്യയനസമ്പന്നം ജപഹോമപരായണമ് .
ആഗതം ത്വാം ഗൃഹദ്വാരേ കദാ ദ്രക്ഷ്യാമി പുത്രക .. 54.11 ..
ലോകോക്ത്യാ ശ്രൂയതേ ചൈതച്ചന്ദനം കില ശീതലമ് .
പുത്രഗാത്രപരിഷ്വങ്ഗശ്ചന്ദനാദപി ശീതലഃ .. 54.12 ..
കിം ചന്ദനേന പീയൂഷബിന്ദുനാ കിം കിമിന്ദുനാ .. 54.13 ..
പുത്രഗാത്രപരിഷ്വങ്ഗപാത്രം ഗാത്രം ഭവേദ്യദി .. 54.14 ..
പരിഷ്വജിതുമിച്ഛാമി ത്വാമഹം പുത്ര സുപ്രിയ .
പഞ്ചത്വമനുയാസ്യാമി ത്വദ്വിഹീനാദ്യ ദുഃഖിതാ .. 54.15 ..
ഏവം വിലപതീ ദീനാ പുത്രശോകേന പീഡിതാ .
മൂർഛിതാ വിഹ്വലാ ദീനാ നിപപാത മഹീതലേ .. 54.16 ..
ഭാര്യാം ച പതിതാം ദൃഷ്ട്വാ പുത്രശോകേന പീഡിതാമ് .
ചുകോപ സ മുനിസ്തത്ര ചിത്രസേനായ ഭൂഭൃതേ .. 54.17 ..

ദീർഘതപാ ഉവാച -
യാഹി യാഹി മഹാപാപ മാ മുഖം ദർശയസ്വ മേ .
കിം ത്വയാ ഘാതിതോ വിപ്രോ ഹ്യകാമാച്ച സുതോ മമ .. 54.18 ..
ബ്രഹ്മഹത്യാ ഭവിഷ്യന്തി ബഹ്വ്യസ്തേ വസുധാധിപ .
സകുടുമ്ബസ്യ മേ ത്വം ഹി മൃത്യുരേഷ ഉപസ്ഥിതഃ .. 54.19 ..
ഏവമുക്ത്വാ തതോ വിപ്രോ വിചിന്ത്യ ച പുനഃപുനഃ .

പരിത്യജ്യ തദാ ക്രോധം മുനിഭാവാജ്ജഗാദ ഹ .. 54.20 ..

ദീർഘതപാ ഉവാച -
ഉദ്വേഗം ത്യജ ഭോ വത്സ ദുരുക്തം ഗദിതോ മയാ .
പുത്രശോകാഭിഭൂതേന ദുഃഖതപ്തേന മാനദ .. 54.21 ..
കിം കരോതി നരഃ പ്രാജ്ഞഃ പ്രേര്യമാണഃ സ്വകർമഭിഃ .
പ്രാഗേവ ഹി മനുഷ്യാണാം ബുദ്ധിഃ കർമാനുസാരിണീ .. 54.22 ..
അനേനൈവ വിധാനേന പഞ്ചത്വം വിഹിതം മമ .
ഹത്യാസ്തവ ഭവിഷ്യന്തി പൂർവമുക്താ ന സംശയഃ .. 54.23 ..
ബ്രഹ്മക്ഷത്രവിശാം മധ്യേ ശൂദ്രചണ്ഡാലജാതിഷു .
കസ്ത്വം കഥയ സത്യം മേ കസ്മാച്ച നിഹതോ ദ്വിജഃ .. 54.24 ..

ചിത്രസേന ഉവാച -
വിജ്ഞാപയാമി വിപ്രർഷേ ക്ഷന്തവ്യം തേ മമോപരി .
നാഹം വിപ്രോഽസ്മി വൈ താത ന വൈശ്യോ ന ച ശൂദ്രജഃ .. 54.25 ..
ന വ്യാധശ്ചാന്ത്യജാതോ വാ ക്ഷത്രിയോഽഹം മഹാമുനേ .
കാശീരാജോ മൃഗാൻ ഹന്തുമാഗതോ വനമുത്തമമ് .. 54.26 ..
ഭ്രാന്ത്യാ നിപാതിതോ ഹ്യേഷ മൃഗരൂപധരോ മുനിഃ .
ഇദാനീം തവ പാദാന്തേ സംശ്രിതഃ പാതകാന്വിതഃ .. 54.27 ..
കിം കർതവ്യം മയാ വിപ്ര ഉപായം കഥയസ്വ മേ .. 54.28 ..

ദീർഘതപാ ഉവാച -
ബ്രഹ്മഹത്യാ ന ശക്യേതാപ്യേകാ നിസ്തരിതും പ്രഭോ .
ദശൈകാ ച കഥം ശക്യാസ്താഃ ശൃണുഷ്വ നരേശ്വര .. 54.29 ..
ചത്വാരോ മേ സുതാ രാജൻ സഭാര്യാ മാതൃപൂർവകാഃ .
മയാ സഹ ന ജീവന്തി ഋക്ഷശൃങ്ഗസ്യ കാരണേ .. 54.30 ..
ഉപായം ശോഭനം താത കഥയിഷ്യേ ശൃണുഷ്വ തമ് .
ശക്രോഽപി യദി തം കർതും സുഖോപായം നരേശ്വര .. 54.31 ..
സകുടുമ്ബം സമസ്തം മാം ദാഹയിത്വാനലേ നൃപ .
അസ്ഥീനി നർമദാതോയേ ശൂലഭേദേ വിനിക്ഷിപ .. 54.32 ..

നർമദാദക്ഷിണേ കൂലേ ശൂലഭേദം ഹി വിശ്രുതമ് .
സർവപാപഹരം തീർഥം സർവദുഃഖഘ്നമുത്തമമ് .. 54.33 ..
ശുചിർഭൂത്വാ മമാസ്ഥീനി തത്ര തീർഥേ വിനിക്ഷിപ .
മോക്ഷ്യസേ സർവപാപൈസ്ത്വം മമ വാക്യാന്ന സംശയഃ .. 54.34 ..

രാജോവാച -
ആദേശോ ദീയതാം താത കരിഷ്യാമി ന സംശയഃ .
സമസ്തം മേഽസ്തി യത്കിംചിദ്രാജ്യം കോശഃ സുഹൃത്സുതാഃ .. 54.35 ..
തവാധീനം മഹാവിപ്ര പ്രയച്ഛാമി പ്രസീദ മേ .
പരസ്പരം വിവദതോർവിപ്ര രാജ്ഞോസ്തദാ നൃപ .. 54.36 ..
സ്ഫുടിത്വാ ഹൃദയം ശീഘ്രം മുനിഭാര്യാ മൃതാ തദാ .
പുത്രശോകസമാവിഷ്ടാ നിർജീവാ പതിതാ ക്ഷിതൗ .. 54.37 ..
പുത്രാശ്ച മാതൃശോകേന സർവേ പഞ്ചത്വമാഗതാഃ .
സ്നുഷാശ്ചൈവ തദാ സർവാ മൃതാശ്ച സഹ ഭർതൃഭിഃ .. 54.38 ..
പഞ്ചത്വം ച ഗതാഃ സർവേ മുനിമുഖ്യാ നൃപോത്തമ .
വിപ്രാനാഹ്വാപയാമാസ യേ തത്രാശ്രമവാസിനഃ .. 54.39 ..
തേഭ്യോ നിവേദയാമാസ യഥാവൃത്തം നൃപോത്തമഃ .
സ തൈസ്തദാഭ്യനുജ്ഞാതഃ കാഷ്ഠാന്യാദായ യത്നതഃ .. 54.40 ..
ദാഹം സംചയനം ചക്രേ ചിത്രസേനോ മഹീപതിഃ .
ഋക്ഷശൃങ്ഗാദിസർവേഷാം ഗൃഹീത്വാസ്ഥീനി യത്നതഃ .. 54.41 ..
യാമ്യാശാം പ്രസ്ഥിതോ രാജാ പാദചാരീ മഹീപതേ .
ന ശക്നോതി യദാ ഗന്തും ഛായാമാശ്രിത്യ തിഷ്ഠതി .. 54.42 ..
വിശ്രമ്യ ച പുനർഗച്ഛേദ്ഭാരാക്രാന്തോ മഹീപതിഃ .
സചൈലം കുരുതേ സ്നാനം മുക്ത്വാസ്ഥീനി പദേ പദേ .. 54.43 ..
പിബേജ്ജലം നിരാഹാരഃ സ ഗച്ഛൻ ദക്ഷിണാമുഖഃ .
അചിരേണൈവ കാലേന സംഗതോ നർമദാതടമ് .. 54.44 ..
ആശ്രമസ്ഥാൻ ദ്വിജാൻ ദൃഷ്ട്വാ പപ്രച്ഛ പൃഥിവീപതിഃ .. 54.45 ..

ചിത്രസേന ഉവാച -
കഥ്യതാം ശൂലഭേദസ്യ മാർഗം മേ ദ്വിജസത്തമാഃ .

യേന യാമി മഹാഭാഗാഃ സ്വകാര്യാർഥസ്യ സിദ്ധയേ .. 54.46 ..
മുനയ ഊചുഃ .
ഇതഃ ക്രോശാന്തരാദർവാക്തീർഥം പരമശോഭനമ് .
നർമദാദക്ഷിണേ കൂലേ തതോ ദ്രക്ഷ്യസി നാന്യഥാ .. 54.47 ..
ഋഷിവാക്യേന രാജാസൗ ശീഘ്രം ഗത്വാ നരേശ്വരഃ .
സ ദദർശ തതഃ ശീഘ്രം ബഹുദ്വിജസമാകുലമ് .. 54.48 ..
ബഹുദ്രുമലതാകീർണം ബഹുപുഷ്പോപശോഭിതമ് .
ഋക്ഷസിംഹസമാകീർണം നാനാവ്രതധരൈഃ ശുഭൈഃ .. 54.49 ..
ഏകപാദാസ്ഥിതാഃ കേചിദപരേ സൂര്യദൃഷ്ടയഃ .
ഏകാങ്ഗുഷ്ഠ സ്ഥിതാഃ കേചിദൂർധ്വബാഹുസ്ഥിതാഃ പരേ .. 54.50 ..
ദിനൈകഭോജനാഃ കേചിത്കേചിത്കന്ദഫലാശനാഃ .
ത്രിരാത്രഭോജനാഃ കേചിത്പരാകവ്രതിനോഽപരേ .. 54.51 ..
ചാന്ദ്രായണരതാഃ കേചിത്കേചിത്പക്ഷോപവാസിനഃ .
മാസോപവാസിനഃ കേചിത്കേചിദൃത്വന്തപാരണാഃ .. 54.52 ..
യോഗാഭ്യാസരതാഃ കേചിത്കേചിദ്ധ്യായന്തി തത്പദമ് .
ശീർണപർണാശിനഃ കേചിത്കേചിച്ച കടുകാശനാഃ .. 54.53 ..
ശൈവാലഭോജനാഃ കേചിത്കേചിന്മാരുതഭോജനാഃ .
ഗാർഹസ്ഥ്യേ ച സ്ഥിതാഃ കേചിത്കേചിച്ചൈവാഗ്നിഹോത്രിണഃ .. 54.54 ..
ഏവംവിധാൻ ദ്വിജാൻ ദൃഷ്ട്വാ ജാനുഭ്യാമവനിം ഗതഃ .
പ്രണമ്യ ശിരസാ രാജന്രാജാ വചനമബ്രവീത് .. 54.55 ..

ചിത്രസേന ഉവാച -
കസ്മിന്ദേശേ ച തത്തീർഥം സത്യം കഥയത ദ്വിജാഃ .
യേനാഭിവാഞ്ഛിതാ സിദ്ധിഃ സഫലാ മേ ഭവിഷ്യതി .. 54.56 ..
ഋഷയ ഊചുഃ .
ധന്വന്തരശതം ഗച്ഛ ഭൃഗുതുങ്ഗസ്യ മൂർധനി .
കുണ്ഡം ദ്രക്ഷ്യസി തത്പൂർണം വിസ്തീർണം പയസാ ശിവമ് .. 54.57 ..
തേഷാം തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഗതഃ കുണ്ഡസ്യ സന്നിധൗ .
ദൃഷ്ട്വാ ചൈവ തു തത്തീർഥം ഭ്രാന്തിർജാതാ നൃപസ്യ വൈ .. 54.58 ..
തതോ വിസ്മയമാപന്നശ്ചിന്തയന്വൈ മുഹുർമുഹുഃ .

ആകാശസ്ഥം ദദർശാസൗ സാമിഷം കുരരം നൃപഃ .. 54.59 ..
ഭ്രമമാണം ഗൃഹീതാഹിം വധ്യമാനം നിരാമിഷൈഃ .
പരസ്പരം ച യുയുധുഃ സർവ്വേ്പ്യാമിഷകാങ്ക്ഷയാ .. 54.60 ..
ഹതശ്ചഞ്ചുപ്രഹാരേണ സ തതഃ പതിതോ്ംഭസി .
ശൂലേന ശൂലിനാ യത്ര ഭൂഭാഗോ ഭേദിതഃ പുരാ .. 54.61 ..
തത്തീർഥസ്യ പ്രഭാവേണ സ സദ്യഃ പുരുഷോ്ഭവത് .
വിമാനസ്ഥം ദദർശാസൗ പുമാംസം ദിവ്യരൂപിണമ് .. 54.62 ..
ഗന്ധർവാപ്സരസോ യക്ഷാസ്തം യാന്തം തുഷ്ടുവുർദിവി .
അപ്സരോഗീയമാനേ തു ഗതേ സൂര്യസ്യ മൂർധനി .
ചിത്രസേനസ്തതസ്തസ്മിന്നാശ്ചര്യം പരമം ഗതഃ .. 54.63 ..
ഋഷിണാ കഥിതം യദ്വത്തദ്വത്തീർഥം ന സംശയഃ .
ഹൃഷ്ടരോമാഭവദ്ദൃഷ്ട്വാ പ്രഭാവം തീർഥസമ്ഭവമ് .. 54.64 ..
മമാദ്യ ദിവസോ ധന്യോ യസ്മാദത്ര സമാഗതഃ .
അസ്ഥീനി ഭൂമൗ നിക്ഷിപ്യ സ്നാനം കൃത്വാ യഥാവിധി .. 54.65 ..
തിലമിശ്രേണ തോയേനാതർപയത്പിതൃദേവതാഃ .
ഗൃഹ്യാസ്ഥീനി തതോ രാജാ ചിക്ഷേപാന്തർജലേ തദാ .. 54.66 ..
ക്ഷണമേകം തതോ വീക്ഷ്യ രാജോർദ്ധ്വവദനഃ സ്ഥിതഃ .
താൻ ദദർശ പുനഃ സർവാൻ ദിവ്യരൂപധരാഞ്ഛുഭാൻ .. 54.67 ..
ദിവ്യവസ്ത്രൈശ്ച സംവീതാൻ ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാൻ .
വിമാനൈർവിവിധൈർദിവ്യൈരപ്സരോഗണസേവിതൈഃ .. 54.68 ..
പൃഥഗ്ഭൂതാംശ്ച താൻ സർവാൻ വിമാനേഷു വ്യവസ്ഥിതാൻ .
ഉത്പത്തിവത്സമാലോക്യ രാജാ സംഹർഷീ സോ്ഭവത് .. 54.69 ..
ഋഷിർവിമാനമാരൂഢശ്ചിത്രസേനമഥാബ്രവീത് .
ഭോഭോഃ സാധോ മഹാരാജ ചിത്രസേന മഹീപതേ .. 54.70 ..
ത്വത്പ്രസാദാന്നൃപശ്രേഷ്ഠ ഗതിർദിവ്യാ മമേദൃഷീ .
ജാതേയം യത്ത്വയാ കാര്യം കൃതം പരമശോഭനമ് .. 54.71 ..
സ്വസുതോ്പി ന ശക്നോതി പിതൄണാം കർതുമീദൃശമ് .
മദീയവചനാത്താത നിഷ്പാപസ്ത്വം ഭവിഷ്യസി .. 54.72 ..
ഫലം പ്രാപ്സ്യസി രാജേന്ദ്ര കാമികം മനസേപ്സിതമ് .
ആശീർവാദാംസ്തതോ ദത്ത്വാ ചിത്രസേനായ ധീമതേ .

സ്വർഗം ജഗാമ സസുതസ്തതോ ദീർഘതപാ മുനിഃ .. 54.73 ..

.. ഇതി ശ്രീസ്കാന്ദേ മഹാപുരാണ ഏകാശീതിസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പഞ്ചമാവന്ത്യഖണ്ഡേ രേവാഖണ്ഡേ ദീർഘതപസഃ സ്വർഗാരോഹണവർണനം നാമ ചതുഃപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_5_(അവന്തീഖണ്ഡഃ)/രേവാ_ഖണ്ഡമ്/അധ്യായഃ_054&oldid=122417" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്